

liotek, udfoldet en stor aktivitet. Der udsendes således jævnlige anoterede accessionsfortegnelser. Endvidere er der fra biblioteket udsendt en række emnebibliografier, for de flestes vedkommende udarbejdet af Poul Ib Liebe, der er knyttet til Garnisonsbiblioteket, og arkivassistent E. Borgstrøm, Rigsarkivet. Bibliografierne, der omfatter den almindelige danske krigshistorie, er udsendt bagfra, hvad angår kronologien. Man startede i 1974 med dansk krigshistorie i det nittende århundrede og har nu udsendt en bibliografisk fortegnelse over dansk krigshistorie i det sekstende århundrede. Fortegnelsen omfatter begivenhederne såvel til lands som til vands. En stor del af stoffet om det behandlede emne er nedlagt i oversigtsværker. Det kan måske forekomme lidt overflødig, når de enkelte kapitler i disse oversigtsværker optræder som selvstændige i fortegnelserne over de enkelte krigsbegivenheder. Bibliografiske fortegnelser kan man ikke få nok af, og man må derfor glæde sig over Liebe og Borgstrøms arbejde med at skabe en samlet oversigt over den danske militære og krigshistoriske litteratur. Der er planlagt et bind om dansk krigshistorie i det tyvende århundrede, ligesom man er i gang med at udgive reviderede og forøgede udgaver af de tidligere udkomne bibliografier vedrørende dansk krigshistorie.

Hans Chr. Bjerg

ligger på det 19. og 20. århundrede, men der kastes dog også lys over forholdene i de tidligere århundreder. Ikke mindst har bogen et udmærket afsnit om den periode fra begyndelsen af det 16. århundrede frem til midten af det 18. århundrede, hvor kongen bortforpagtede toldindtægterne til enkeltpersoner eller byen. Dette afsnit er bygget op over de enkelte forpagtningsperioder, en disposition som forekommer særdeles rimelig. Det samme kan ikke siges om det følgende afsnit – hovedafsnittet – der dækker perioden fra ca. 1750 frem til sidste halvdel af 1970'erne. Her danner på lignende vis de enkelte ledere af toldembedet Flensborg og deres embedsperiode udgangspunkt for behandlingen. Som følge heraf fortælles meget om embedsmændene og deres nære problemer, hvorimod baggrunden for deres arbejde (økonomiske forhold, transportmidlernes udvikling, lovgivning) og mere principielle problemer, som flere af lederne må have været stillet overfor, kun berøres i mindre grad. Kall har gennemgået et stort og omfattende arkivmateriale og fundet mange oplysninger; i vid udstrækning nøjes han imidlertid med at viderebringe oplysningerne uden at stille spørgsmål til stoffet. Det kan således siges, at Kall har lavet det grundlæggende arbejde, som senere forskere vil kunne drage nytte af og bygge videre på.

Chr. R. Jansen

Peter Kall: *Das Zollwesen in Flensburg und im deutsch-dänischen Grenzgebiet*. (Schriften der Gesellschaft für Flensburger Stadtgeschichte Nr. 28, Flensburg 1978). 225 s.

Hanne Frøsig Dalgaard: *Hør som husflid*. (Borgen, 1980). 102 s.

Hovedvægten i Peter Kalls skildring af toldvæsenet i og omkring Flensborg

I sit speciale ved magisterkonferens i 1964 om Hedebo-syninger, der senere er udkommet i bogform, kom forfatteren tæt ind på hørren, som i færdigbehandlet stand var basis for de hvide syninger. Den nu foreliggende bog er

derfor en konsekvens af Hanne Frøsig Dalgaard's tidligere arbejder – ønsket om at udforske selve høravlen samt produktets videre bearbejdelse og brug.

Det er blevet til en meget smuk og indbydende bog med et ganske overvældende illustrationsmateriale. Uden tvivl vil ikke mindst dette medføre, at den vil indgå i undervisningen på mange seminarier og skoler af forskellig art, der netop i disse år har ladet spinning og garnbehandling indgå som fag. Dertil kommer, at bogens inddeling gør den bekvem at orientere sig i, ligesom den i øvrigt er let læselig.

Ved kortfattet at komme ind på den økonomiske og sociale baggrund for spindeskolernes oprettelse i slutningen af 1700'årene og selve høravlen samt redskaberne dertil, gør *Hør som husflid* opmærksom på, at der endnu ligger et stort materiale, som venter på en nøjere udforskning. Bogens noteapparat, litteraturliste og angivelse af benyttet utrykt kildestof kan være en indfaldsvinkel for dem, der gerne vil vide mere, og som ser et videre perspektiv i fortidens husflid og industrialisering på det tekstile område.

Erna Lorenzen

Lotte Rix: *Grønlandske skinddragter*.

Skindbehandling, snitmønstre, syteknik og udsmykning. Working papers. The National Museum of Denmark. 11. (Nationalmuseet, 1979). 63 s.

Publikationen er en fortsættelse af den række kortfattede arbejdsbøger, som Nationalmuseet nu i nogle år har udsendt, hvor enkelte afgrænsede emner behandles.

Struktureringen af bogen er fortræffelig i sin overskuelighed, hvor der gøres rede for materialer, skindbehand-

ling, redskaber, måle- og syteknik samt snit med plancher og pynt på dragterne inden for områderne Thule, Vest- og Østgrønland. Den eneste indvending, der kan rettes, er ikke vendt mod Lotte Rix, men mod dem, der har bestemt at kalde denne serie *Working Papers*. Er bøgerne for danskere (skandinavere) kunne serien vel have heddet *Arbejdspapirer* eller lignende. Er de for engelsksprogede, bliver disse i hvert fald slemt skuffede, da der i den her foreliggende publikation ikke yderligere er ét engelsk ord.

Erna Lorenzen

H. C. Gulløv and Hans Kappel: *Haabets Colonie 1721-28. A historical-archaeological investigation of the Danish-Norwegian Colonization of Greenland*. (Publications of the National Museum, Ethnographical Series Vol. XVI) Copenhagen, 1979. 245 s.

I de første 7 år af Hans Egedes ophold i Grønland lå kolonien på Håbets ø, en af de første større øer ved den nordlige indsejling til Godthåbsfjorden, men blev så i 1728 flyttet til et bedre sted, det nuværende Godthåb.

Mens litteraturen om Hans Egede er omfattende, og en god begyndelse heri kan gøres i Finn Gads: *Grønlands Historie I-III*, Kbh. 1967-76, så er det først nu, en videnskabelig udgravning af tomterne på Håbets ø har fundet sted. Nærværende publikation er en detaljeret rapport om disse udgravninger i 1969-70 og beskrivelse af fundmaterialet. Da samtiden også førte omhyggelige inventarlistes samt selv beskrev deres huse, har der ikke kunnet findes ukendte ting på tomterne, og den store akkuratess i beskrivelsen er da heller ikke foretaget for sin egen skyld, men for projektets hovedsigte: